
Introducció, definició i fonts

En la història dels censos de població espanyols, el de 2001 destaca pel fet d'oferir, per primer cop, informació sobre els habitatges secundaris i els seus usuaris: disponibilitat —ja sigui en propietat, lloguer o cedida gratuïtament—, ús i localització d'aquesta residència; així com les característiques de les llars que en gaudeixen.

Fins aquest moment les dades sobre les residències secundàries s'havien d'extreure forçosament del cens d'habitatges, de manera que no era possible relacionar-les amb informació sociodemogràfica dels individus que en feien ús. Aquesta informació només l'oferien algunes enquestes, com ara l'*Encuesta Sociodemogràfica* de l'any 1991, l'objectiu de la qual era molt més ampli: obtenir dades bàsiques «sobre l'evolució de les situacions de família, els canvis d'habitatge, la formació i l'activitat al llarg de la vida» (López Colás, 2003, p. 14).

La definició que l'*Instituto Nacional de Estadística* (en endavant, INE) fa d'aquest tipus d'habitatges és la següent:

1) «Una vivienda familiar que suele utilizar alguno de los miembros del hogar de forma temporal (en vacaciones, fines de semana, etc.), durante un mínimo de 15 días a lo largo del año, y que no constituye residencia habitual de ninguna persona» (INE, 2001)

Tot i l'avanç que comporta la inclusió d'aquesta informació en el cens de població, no està exempta d'algun que altre inconvenient, sobretot quan s'utilitza per mesurar la població que es troba vinculada a un municipi o per computar el parc d'habitatges secundaris. En aquest sentit, els inconvenients més significatius són els següents:

- Impossibilitat de comptar les llars que disposen de dues o més residències secundàries, així com d'aquelles llars que en comparteixen una. A més, i malgrat que la definició donada per l'INE en descarta la possibilitat, la formulació de la pregunta possibilita que una llar consideri com a habitatge secundari el que és la residència habitual d'una altra llar.
- Manca d'informació sobre la disponibilitat de segon habitatge per part de la població resident a l'estranger.
- Respecte de la població vinculada a un territori, el principal problema rau en el desconeixement de quins membres de la llar utilitzen la segona residència i amb quina freqüència. Així, per tal de calcular la població vinculada cal imputar a tots els membres de la llar els desplaçaments d'algun/s d'ells, encara que és probable que no en gaudeixin, o, almenys, no pas amb la mateixa intensitat.

Malgrat aquestes deficiències, que no amaguen, però, les virtuts de la font, el treball que es presenta té com a base el cens de població i habitatges de 2001. En concret, s'han emprat dos fitxers facilitats per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT): els individus censats a l'àmbit d'estudi —els 36 municipis del Pla Estratègic Metropolità (en endavant, PEM)—, amb les seves característiques demogràfiques, econòmiques i socials i les de les llars i els edificis on habiten; i la mateixa informació referent als individus censats a Catalunya que disposen d'una segona residència a l'àrea d'estudi.

És en aquest sentit que el treball consta de dos blocs genèrics: per una banda, la disponibilitat d'un segon habitatge per part dels residents a PEM; i, per l'altra, la disponibilitat d'un segon habitatge a PEM per part dels residents a la resta de Catalunya. En el primer s'analitza la disponibilitat, localització i ús d'un segon habitatge per part dels residents a PEM (capítol 2), així com les seves característiques sociodemogràfiques. Ara bé, aquestes no són homogènies sinó que varien extraordinàriament en funció del lloc on es localitza: el mateix municipi de residència (capítol 3), la resta de Catalunya (capítol 4), i la resta d'Espanya o l'estranger (capítol 5). En el segon bloc es descriuen les característiques dels catalans que tenen un segon habitatge a algun municipi PEM, l'ús que en fan i el lloc on es localitza (capítol 6). El treball finalitza amb un darrer capítol de conclusions, i un annex amb informació estadística.

9. Les segones residències dels habitants PEM: incidència, localització i ús

El 18,0% de les llars del conjunt dels 36 municipis estudiats disposen d'una segona residència. Es tracta d'una xifra molt elevada si es compara amb la del conjunt de Catalunya, un 14,3%, però encara inferior a la d'altres àrees similars, com la Comunidad de Madrid, on la incidència del fenomen és del 22,1%.

Aquesta xifra inicial amaga, però, intensitats municipals molt diferents, amb una distribució territorial força desigual (Taula 1 i Figura 1). La intensitat del fenomen sembla obeir a una distribució concèntrica al voltant de la ciutat de Barcelona, amb una clara disminució a mesura que ens n'allunyem. Així, mentre al centre afecta un 21,7% de les llars,

¹ en els municipis més perifèrics es donen valors inferiors al 10%, tal i com passa a Torrelles de Llobregat (7,9%), Cervelló (7,8%), o Montgat (7,5%), municipis on, precisament, el parc d'habitatges secundaris té un pes important (taula annex 1).

Taula 1. Incidència i ús de la disponibilitat d'una segona residència. Barcelona i resta de municipis

	Disponibilitat d'una segona residència			Tipus d'utilització		
	Llars	Persones	% sobre total llars	Com a segona res. (<105 dies/any)	Indistinta res. (>105 dies/any)	Mitjana (dies/any)
Barcelona	128.758	365.761	21,66%	83,36%	16,64%	75,19
Altres municipis	68.902	212.113	13,75%	84,26%	15,74%	70,95
Total àmbit PEM	197.660	577.874	18,04%	83,67%	16,33%	73,63

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

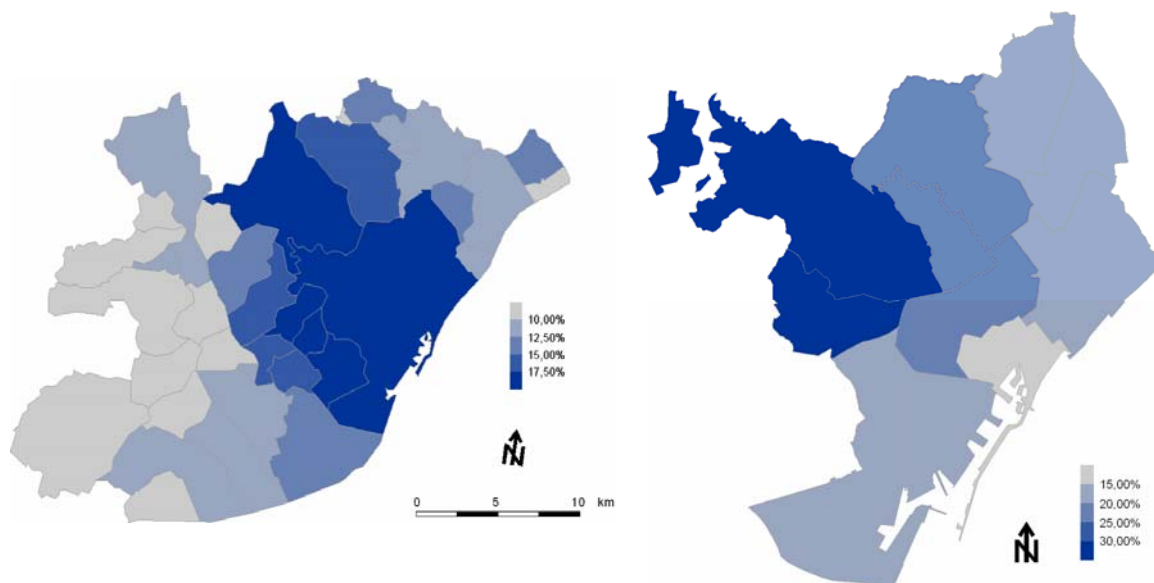
En aquesta distribució concèntrica hi incideixen fins a tres eixos explicatius, que no sempre apunten en una mateixa direcció: la concentració de població, la presència d'immigració, i el nivell de renda. En primer lloc, s'observa una certa correlació directa entre el nombre d'habitants del municipi i la incidència de la segona residència, de manera que, com que els municipis centrals són alhora els més poblats, presenten una major intensitat del fenomen. Tal i com suggereix la bibliografia sobre la matèria (Módenes i López, 2005, p. 2), la propensió a disposar d'una segona residència és major a mesura que augmenta el nombre d'habitants del municipi de residència, sota la hipòtesi que els individus busquen en l'habitatge secundari allò que l'habitual no els pot oferir, especialment un entorn natural i agradable lluny de l'hàbitat urbà.

El sentit del segon eix, la immigració, és que el percentatge de llars que disposen d'una segona residència està íntimament relacionat amb el percentatge de persones que no han nascut al municipi on resideixen. Així, per la importància del fenomen en municipis com l'Hospitalet de Llobregat o Cornellà de Llobregat, pren força la hipòtesi que una de les formes que tenen els immigrants per tal de mantenir els vincles amb el seu lloc d'origen és acondicionant-hi un habitatge, el qual és usat com a residència secundària una part de l'any.

Un darrer aspecte, no menys important que els anteriors, és el nivell de renda i les seves diferències territorials: a major nivell econòmic, major incidència en la disponibilitat d'una segona residència. Aquest efecte, que a escala municipal s'observa en municipis com Sant Cugat del Vallès, Sant Just Desvern o Esplugues de Llobregat, apareix encara amb més força en els deu districtes de Barcelona, essent Sarrià-Sant Gervasi i Les Corts —els dos districtes amb un nivell econòmic més elevat— els que presenten un major percentatge en l'ús d'una segona residència (al voltant d'un 33%), enfront d'intensitats molt menors com les de Sant Martí (17,8%), Sants-Montjuïc (17,6%), Nou Barris (17,3%), i, sobretot, Ciutat Vella (10,7%).

¹ Si es compara amb l'entorn on ens movem, és innegable la importància del fenomen a Barcelona ciutat. Ara bé, respecte de les ciutats més poblades de l'Estat Espanyol, no sobresurt especialment: Madrid (25,5%), València (28,1%), Sevilla (19,5%) o Saragossa (24,9%).

Figura 1. Incidència de la disponibilitat d'una segona residència. Municipis PEM i districtes de Barcelona

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

Pel que fa a la localització d'aquests habitatges, cal destacar, en primer lloc, que la immensa majoria es troben situats a Catalunya i, en segon, que les diferències municipals són molt importants (taula annex 2): mentre que a Barcelona aquesta proporció és del 81,4%, a la resta de municipis és de només el 70,6%. No hi ha cap dubte que el component migratori es troba darrera d'aquesta heterogènia distribució, una conclusió que reforça la idea de la rellevància que tenen els vincles dels immigrants amb el seu lloc d'origen. Un vincle que, si més no, d'entrada, és més difícil d'observar en la distribució dels habitatges secundaris a l'estranger: la poca presència d'estrangers i la baixa incidència d'aquests habitatges secundaris impedeixen percebre la correspondència territorial entre l'una i l'altra.

Respecte de la utilització, en conjunt les segones residències s'omplen, de mitjana, durant 74,3 dies a l'any, amb diferències poc importants respecte del municipi de residència. Aquesta utilització es troba estretament relacionada amb la proximitat al primer habitatge: així, a excepció de les segones residències situades a l'estranger (de les quals es disposa de molt poca informació), la proximitat és sinònim d'una major utilització, ja que es passa dels 116 dies de mitjana per les situades al propi municipi de residència, als gairebé 56 de les situades a Espanya però fora de Catalunya.

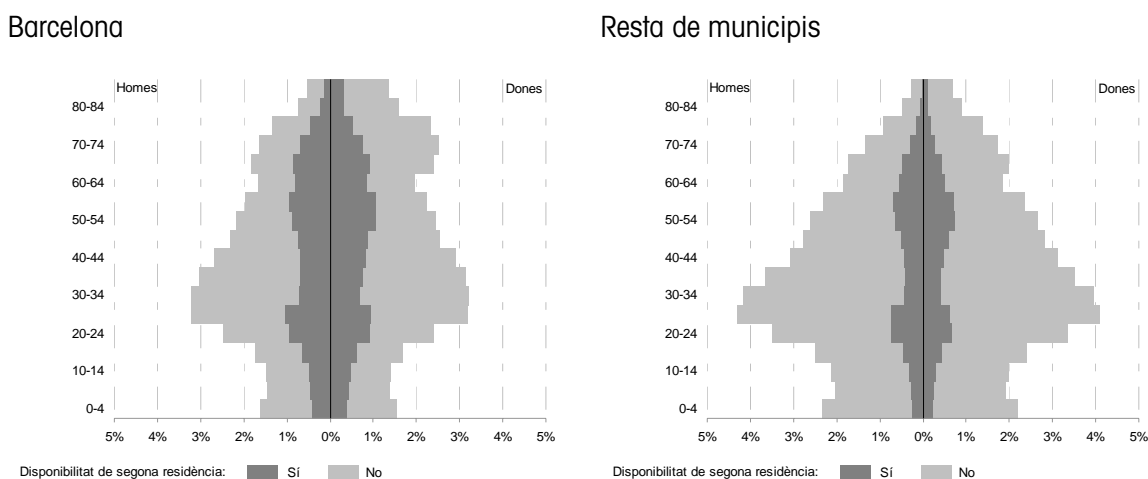
Taula 2. Localització de la segona residència i mitjana de dies que és utilitzada per algun membre de la llar. Barcelona i resta de municipis PEM

	Localització de la segona residència				
	Mateix municipi	Resta PEM	Resta Catalunya	Resta Espanya	Estranger
Barcelona	2,74%	5,16%	73,51%	17,50%	1,08%
Altres municipis	3,16%	5,89%	61,54%	28,35%	1,06%
Total àmbit PEM	2,89%	5,41%	69,34%	21,29%	1,07%
Mitjana dies d'utilització	116,12	86,62	77,54	55,81	61,45

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

Tal i com s'ha esmentat, aquesta utilització fa referència a algun dels membres de la llar. En aquest sentit, cal destacar que si bé les llars que disposen d'un habitatge secundari són gairebé dues centes mil, hi viuen 577.847 persones, un 19,8% dels residents a PEM (vegeu en la Figura 2 les piràmides de població corresponents als individus que pertanyen a una llar que disposa d'habitatge secundari).

Figura 2. Piràmides de població en funció de la disposició d'una segona residència. Barcelona i resta de municipis PEM

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

10. Característiques dels que disposen d'una segona residència al mateix municipi on resideixen

El nombre de llars que disposen d'un segon habitatge tan peculiar com aquest és molt baix: 5.706 llars — un 0,5% del total—, que impliquen a 15.242 persones. En termes absoluts és evident que Barcelona ocupa el primer lloc (un 62% en són residents), però també en termes relatius, de manera que la incidència del fenomen és un 30% superior que a la resta de municipis.²

El que més diferencia aquestes segones residències de la resta és l'elevada utilització, amb 116,1 dies a l'any de mitjana: un 30,6% afirmen utilitzar-la quatre mesos o més, i fins a un 18,9% ho fa mig any o més, valors molt més elevats que en la resta de segones residències, que es troben al voltant del 15% i del 4%, respectivament.

Es tracta d'un tipus de segona residència poc corrent i bastant allunyat de l'ús d'oci que es dona, majoritàriament, a les segones residències. A més, i analitzant les característiques dels qui disposen d'aquest tipus d'habitatge secundari, tampoc s'observa cap tret distintiu que aporti pistes conclouents sobre el seu significat, sinó només alguns indicis puntuals. Així, molt probablement, i malgrat tractar-se d'un col·lectiu molt minoritari, el seu significat pot ser tan variat com:

- Veritables segons habitatges. No es pot descartar que una petita part d'aquests 5.706 habitatges siguin residències secundàries amb tots els ets i uts, ja que on major és la incidència del fenomen és precisament a Gavà i Castelldefels, dos municipis amb una important presència de turisme de platja.
- Dos nuclis, dos habitatges. La seva incidència és relativament major en llars formades per dos o més nuclis, la qual cosa suggereix que algunes d'aquestes llars disposen d'un habitatge per a cadascun dels nuclis.
- Tallers, petites oficines. Un dels col·lectius on més presència hi ha d'habitatges secundaris és entre els que treballen per compte propi; de manera que una possibilitat és que en alguns casos es tracti d'oficines o tallers que s'han declarat com a habitatges secundaris en el cens.

² Tot i això, no es pot considerar que es tracti d'un fenomen gaire important a Barcelona, ja que de les cinc ciutats espanyoles més poblades és on menor importància té.

11. Característiques dels que disposen d'una segona residència a la resta de Catalunya

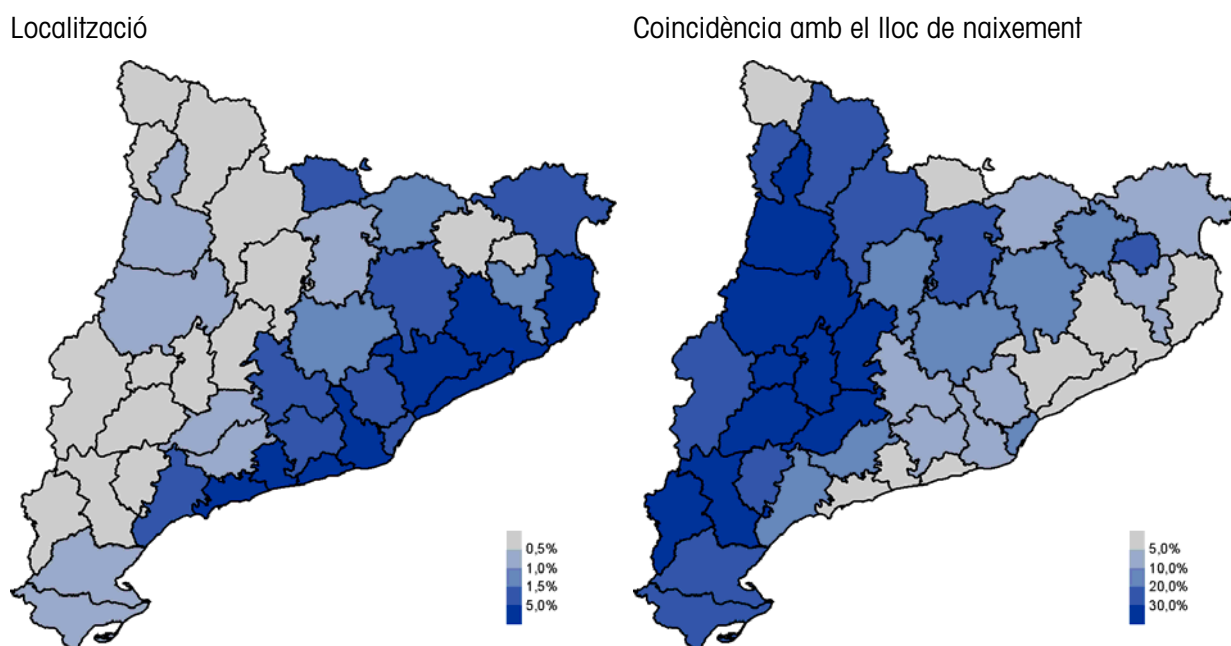
Tal i com s'ha fet esment, tres de cada quatre segones residències dels habitants de l'àrea estudiada es localitza a Catalunya, concretament en un municipi diferent al de residència. En aquest cas, tot fa pensar que l'ús que se'n fa és majoritàriament d'oci, relacionat amb el cap de setmana i els períodes de vacances. En conjunt 147.756 llars —un 13,5% del total— disposen d'un habitatge d'aquest tipus.

La localització d'aquestes segones residències obeeix a un patró força clar, en el sentit que es troben situades, majoritàriament, en l'eix que recorre totes les comarques costaneres del país sense excepció: dos de cada tres habitatges secundaris es localitza a una comarca del litoral (vegeu el primer mapa de la Figura 3). Hi destaquen el Baix Penedès i el Maresme —on es troben el 12,4% i l'11,4% del total—, dues comarques que, a més de l'atractiu turístic, es caracteritzen per trobar-se situades a una distància relativament curta de l'àmbit d'estudi. Per altra banda, a mesura que s'avança cap a l'interior del país, la intensitat del fenomen es redueix progressivament. No és menyspreable, no obstant, la relativa concentració de segones residències en les comarques del Pirineu occidental.

Aquesta localització repercuteix en la distància mitjana que separa la primera de la segona residència: pel conjunt dels 36 municipis estudiats, quan la segona residència és a Catalunya es troba, de mitjana, a 73,0 km de la principal. Un cop més, les diferències entre municipis són importants, en tant que els valors oscil·len entre els 55,8 km de Sant Vicenç dels Horts i els 110,5 de Tiana o els 100,5 de Sant Cugat del Vallès. Malgrat que aquesta distribució no respon a una lògica territorial molt evident, sí sembla, però, que el nivell socioeconòmic del municipi incideixi en la distància, en el sentit que a una millor situació econòmica li correspon també una major distància.

Amb l'objectiu de corroborar la hipòtesi de la importància d'aquests habitatges en el manteniment, per part dels immigrants, dels vincles amb el lloc d'origen, s'ha contrastat, a escala comarcal, la seva localització amb la del lloc de naixement d'alguns dels membres de la llar. Els resultats mostren com aquesta coincidència és, en general, força baixa, d'entorn del 7% dels casos, si bé en les situades a les comarques de Ponent s'eleva fins a cotes superiors al 30% (vegeu el segon mapa de la Figura 3).

Figura 3. Localització de les segones residències a Catalunya i coincidència amb el lloc de naixement d'alguns dels membres de la llar

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

Però quines característiques tenen els habitants PEM que tenen un segon habitatge a la resta de Catalunya? En primer lloc, cal dir que es tracta d'un fenomen transversal, prou estès, de manera que arriba a incidir en tots els sectors, encara que, això sí, en proporcions diferents. Aquí es tractarà de destacar aquelles característiques més rellevants, aquelles que comporten una major incidència de l'habitatge secundari. En benefici de sintetitzar els resultats el màxim possible, s'han establert tres grans eixos, els quals comporten diferències importants: el moment del cicle de vida en el qual es troba la persona principal de la llar, o fins i tot la mateixa llar; la condició socioeconòmica, mesurada a partir de la persona principal de la llar; i les condicions, l'entorn on es troba situat l'habitatge principal.³

Cicle de vida. Tots els indicis condueixen a concloure que per a disposar d'un habitatge secundari és important assolir, prèviament, certa estabilitat personal i/o familiar. S'observa, en primer lloc, en analitzar l'edat de la persona principal, que entre els més joves disposar d'un habitatge secundari resulta, si més no, difícil; i no és fins a edats relativament madures quan la incidència dels habitatges secundaris és més gran (les llars que més en gaudeixen són aquelles on la persona principal té entre 55 i 59 anys, moment en el qual es dona una probabilitat de disposar d'habitatge secundari un 80% superior que en la resta d'edats).⁴ A partir d'aquesta edat, tot i que la incidència cau, se situa sempre a nivells superiors al conjunt. Aquest resultat també s'observa si s'analitza la relació amb l'activitat, ja que les llars on la persona principal és jubilada, la probabilitat de disposar d'un habitatge secundari és gairebé un 40% superior a la resta de situacions d'activitat.

Una altra manera indirecta d'avaluar la incidència del cicle de vida és mesurant la relació que es dona amb la tipologia de la llar; i la conclusió apunta en el mateix sentit. Per exemple, en les llars formades per una persona sola la probabilitat de trobar algú amb habitatge secundari és un 40% inferior al conjunt; en les llars formades per una parella sense fills, ja se situa un 20% per sobre de la resta; i quan es tracta d'una parella amb un o més fills, en un 40%.⁵ Cal remarcar, també, que si la parella es trenca i esdevé una llar monoparental, l'habitatge secundari torna a perdre força. En aquest sentit, cal fer esment que en les llars monoparentals és on es produeix l'única diferència significativa respecte del sexe. En efecte, amb igualtat de la resta de variables, que la persona principal sigui un home o una dona té un efecte pràcticament nul sobre disposar o no d'un segon habitatge; a excepció feta de les llars monoparentals, les quals, si estan encapçalades per un home, tenen una probabilitat de disposar d'un habitatge secundari superior que no pas si es troben encapçalades per una dona.

També l'anàlisi del règim de tinença de l'habitatge principal permet ser interpretat en clau de cicle de vida: disposar d'un pis en propietat, i completament pagat, és sinònim d'estabilitat personal i familiar —ja que les parelles recentment formades difícilment es troben en aquesta situació, sinó que el més probable és que disposin d'un pis de lloguer o, com a molt, en propietat amb pagaments pendents. Des d'aquest punt de vista, es conclou que en aquells règims associats a una major estabilitat personal també és major la incidència de l'habitatge secundari, mentre que viure en lloguer o amb pagaments pendents comporta una incidència significativament menor. I és que pagar per l'habitatge principal —ja sia de propietat o lloguer— esdevé un fre a la compra o lloguer d'un segon habitatge.

Característiques socioeconòmiques. Tots els indicadors encaminen a concloure la importància de la categoria socioeconòmica en el gaudi d'un segon habitatge. De fet, aquesta conclusió ja es deixava entreveure en l'anàlisi ecològica dels municipis i districtes, en tant que el major percentatge d'habitatges secundaris es donava en els indrets tradicionalment associats a categories benestants. Així, la incidència del

³ Metodològicament aquesta anàlisi ha consistit en elaborar diferents regressions logístiques, on la variable dependent prenia els valors de «no disposa d'un segon habitatge a Catalunya», i «sí que en disposa». Tot i que en primer lloc s'ha fet una regressió variable a variable, posteriorment, i per tal d'anul·lar les possibles interferències de la resta de variables, s'ha elaborat un model multivariant on s'han inclòs totes (vegeu en l'Annex 3 la representació de les odds ratio en ambdós models).

⁴ La introducció de la resta de variables en el model comporta que s'endarrerixi l'edat on s'assoleix la màxima incidència fins al grup de 65-69 anys. El motiu d'aquest fet es troba en la interferència de la resta de variables, principalment del nivell d'estudis. Tal i com es veurà tot seguit, la probabilitat de disposar d'un habitatge secundari és major quan la persona principal ha assolit un nivell d'estudis determinat; de manera que entre la gent gran, en què la proporció d'universitaris és molt menor, disposar d'un habitatge secundaris té una dificultat afegida. És per això que, a igualtat de nivell d'estudis, s'observa una incidència significativament major en les edats més avançades.

⁵ Tot i que aquestes diferències s'esmoreixen una mica en introduir el control d'altres variables, els resultats no varien significativament.

fenomen augmenta molt clarament en els nivells d'estudi més elevats; entre els empresaris i directius d'empresa; és superior, també, entre els treballadors fixos que no pas entre els eventuals; també entre els que tenen pisos grans... Vegem alguna d'aquestes variables:⁶

- Nivell d'estudis. Entre els que no tenen estudis, la incidència del segon habitatge és un 30% inferior que en el conjunt de la població, incidència que augmenta progressivament amb el nivell d'estudis, de manera que entre els universitaris és un 55% superior al conjunt. Aquesta relació és bastant homogènia amb independència de la resta de variables.
- Condició socioeconòmica. Les categories en què el fenomen és més important són els empresaris amb assalariats, els directius i gerents d'empresa privada, els alts funcionaris, i els professionals i tècnics per compte propi, els quals tenen una probabilitat de posseir un habitatge secundari el doble de gran que el conjunt de la població. En l'extrem oposat se situen les categories més baixes, com ara els operaris qualificats i no qualificats, entre els quals la incidència és la meitat que en la resta de la població.⁷ Per altra banda, sobta veure que quan la persona principal no treballa, la incidència de l'habitatge secundari és més gran que si pertany a certs col·lectius de treballadors. La principal explicació rau en els jubilats, que, tal i com s'ha esmentat, disposen d'habitatge secundari en una proporció relativament elevada; en canvi, en altres col·lectius de desocupats, com poden ser els inactius per incapacitat o els aturats, la incidència és molt menor.
- Superfície de l'habitatge. L'ús de la superfície de l'habitatge com a indicador de la categoria socioeconòmica ha estat posat en dubte diverses vegades, sobretot quan es comparen hàbitats molt diferents: en els entorns urbans la dimensió dels pisos és menor amb independència de la posició econòmica de la llar. Ara bé, tenint en compte que aquí ens trobem amb un entorn molt urbà, i relativament homogeni, s'ha considerat que l'aportació d'aquesta variable podria ser interessant. I la conclusió no pot ser més diàfana; a mesura que augmenta la grandària de l'habitatge principal, més gran és la propensió a disposar d'un segon habitatge: amb igualtat de la resta de variables, habitar un pis de més de 115 metres quadrats implica una probabilitat de disposar d'una segona residència que és pràcticament el doble que els que viuen en pisos més petits.

Condicions de l'hàbitat. Hi ha indicis suficients per a concloure que viure en entorns molt densos comporta una major tendència a disposar d'un segon habitatge. Això estaria relacionat amb la necessitat d'espai, que seria molt més important entre els qui viuen a les grans ciutats que els que ho fan en hàbitats més despoblats.

- Municipi de residència principal. Aquesta teoria explicaria per què la incidència del fenomen és molt major a Barcelona que a la resta de municipis, però també per què ho és a l'Hospitalet de Llobregat, o menor a Tiana, Montgat... En aquests darrers casos, a més d'una altres de molt rellevants com són els de Castelldefels o Gavà, s'hi afegeix el mateix atractiu turístic del municipi. Així, en els municipis on més gran és el parc de segones residències, més petita és la incidència de l'habitatge secundari entre els seus residents; una situació molt similar a la que es dona en municipis petits immersos en un entorn més rural. Tal i com ha estat esmentat, aquestes diferències vénen explicades per la hipòtesi de la compensació, que conclou que una elevada densitat urbana, amb una relativa manca d'oportunitats d'oci, condueix a un major consum d'habitatge secundari (Módenes i López, p. 2).
- Nombre de plantes que té l'edifici de la residència principal. Resulta difícil trobar bons indicadors d'aquest amuntegament, ja que la densitat sol venir mesurada per a cadascun dels municipis, i no és possible diferenciar en l'interior d'una gran ciutat. En aquest sentit, un dels indicadors més utilitzats és el

⁶ També s'ha mostrat amb un alt valor explicatiu la variable «nombre de cotxes dels que disposa la llar». Si es té un únic vehicle, la probabilitat de disposar d'un habitatge secundari és 2,4 vegades més gran que quan no se'n té cap; si se'n tenen dos, aquesta probabilitat incrementa fins a 3,7 vegades; i si se'n tenen tres o més, fins a 5 vegades. Malgrat tot, s'ha desestimada l'ús més aprofundit d'aquesta variable, en tant que no queda gaire clar si actua com a variable explicativa o explicada, ja que disposar d'un habitatge secundari si no es té un cotxe per a desplaçar-s'hi és, si més no, complicat.

⁷ Ara bé, aquesta variable es troba fortament correlacionada amb altres, de manera que, un cop se n'elimina l'efecte, la seva incidència disminueix considerablement. És el cas, principalment, del nivell d'estudis i de la superfície de l'habitatge, de manera que, a igualtat de nivell d'estudis i de superfície de l'habitatge, les diferències entre condicions socioeconòmiques són molt menys importants.

nombre de plantes de l'edifici de residència. Tot sembla indicar que, amb igualtat de la resta de variables, la seva incidència és petita, però present, essent més rellevant en els extrems: residir en un edifici amb només una o dues plantes comporta una probabilitat de disposar de segon habitatge d'un 25% inferior al conjunt, mentre que residir en blocs de vuit o més pisos d'alçada implica una probabilitat gairebé un 15% superior al conjunt.

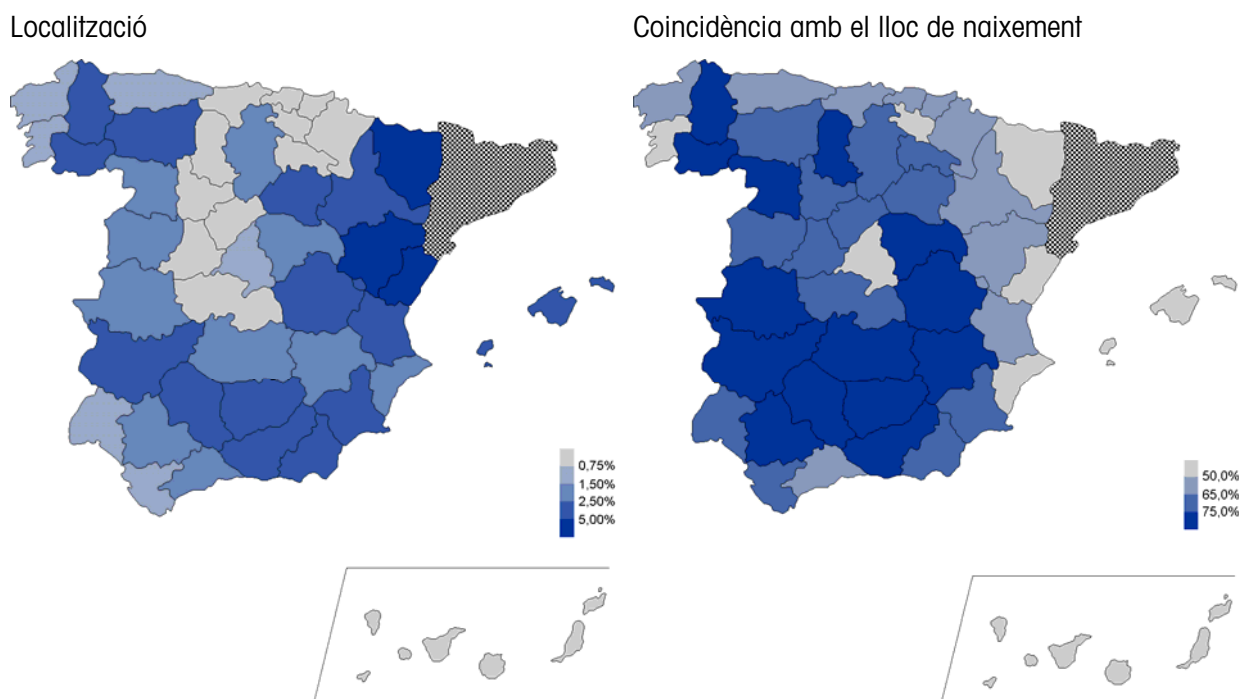
12. Característiques dels que disposen d'una segona residència fora de Catalunya

El nombre de llars dels municipis PEM que disposen d'una segona residència fora de Catalunya és de 44.198: 42.075 a l'Estat Espanyol i 2.123 a l'estranger. En total 127.424 individus viuen en llars on hi ha una segona residència fora de Catalunya. Tot i que no ens trobem davant d'un fenomen numèricament molt important, sí que ho és qualitativament, sobretot per l'elevada distància que separa la residència habitual i un dels llocs d'oci.

Les segones residències situades a l'Estat Espanyol obeeixen a dos patrons territorials diferents, els quals en part se solapen (vegeu la primera Figura 4). D'una banda, és remarcable l'existència d'un patró de proximitat, pel qual s'explica l'elevat pes de províncies limítrofes amb el territori català, com ara Terol (amb el 8,3% sobre el total de segones residències), Osca (7,5%) i Castelló (7,2%). De l'altra, la relativa importància del nombre de segones residències situades en punts molt allunyats, com ara Extremadura, Galícia i la part més oriental d'Andalusia; la qual cosa fa pensar en la importància que pot tenir el fenomen migratori, ja que es tracta de les zones d'origen de bona part de la immigració arribada a Catalunya durant els anys cinquanta i seixanta del segle passat.

Per confirmar aquesta hipòtesi s'ha procedit a estimar el grau de coincidència entre la localització provincial de la segona residència i la província de naixement d'algun dels membres de la llar (vegeu el segon mapa de la Figura 4). A diferència del que s'esdevenia per a Catalunya, la localització de les segones residències a Espanya ve molt explicada per aquesta variable: en dues de cada tres llars, la província on es troba la segona residència coincideix amb la província de naixement d'algun membre de la llar. Aquest efecte és especialment important en les províncies d'origen del flux migratori, i molt menys rellevant entre les províncies veïnes a Catalunya. En casos puntuals, com Extremadura i les províncies no costaneres d'Andalusia, aquesta coincidència supera el 80%; i no seria estrany que bona part del 20% restant fos atribuïble a la coincidència amb el lloc de naixement d'altres parents —probablement els pares que ja no resideixen a la llar.

Figura 4. Localització de les segones residències a Espanya i coincidència amb el lloc de naixement d'algun dels membres de la llar

Font: Elaboració pròpia a partir de dades IDESCAT.

Tot i que molt probablement les segones residències a l'estranger segueixen una lògica molt similar, la magnitud del fenomen és de difícil avaluació, ja que en aquest cas el cens no dona informació sobre quin és el país on es localitza l'habitatge. Així, només és possible una anàlisi a l'engròs; que dona com a resultat que en gairebé un 70% de les llars que disposen d'una d'aquestes segones residències, algun membre de la llar ha nascut a l'estranger.

Aquests resultats apunten que, en termes d'espai de vida, la segona residència té un significat molt diferent en funció del lloc on es troba situada. Així, quan es dona certa proximitat entre la residència principal i la secundària, com succeeix en les situades a Catalunya, la segona residència comporta un eixemplament de l'espai de vida, del lloc on els individus desenvolupen les seves principals activitats; mentre que si la distància és molt major, com succeeix en la majoria de les situades a la resta d'Espanya, es tractarà més aviat del manteniment d'unes arrels, d'un lligam amb el passat, d'una vinculació directa amb el lloc d'origen.

13. Les segones residències dels catalans a PEM

Com s'ha comentat en l'apartat introductori, el segon gran bloc de l'estudi analitza el nombre i les característiques de les llars que disposen d'un segon habitatge en algun dels 36 municipis de l'àmbit PEM.

Per tal de conèixer el nombre de segones residències existents a l'àmbit d'estudi, cal remetre's forçosament al cens d'habitatges, que recull, mitjançant l'observació de l'agent censal, informació sobre l'estat i l'ús dels habitatges, d'acord amb les definicions següents:

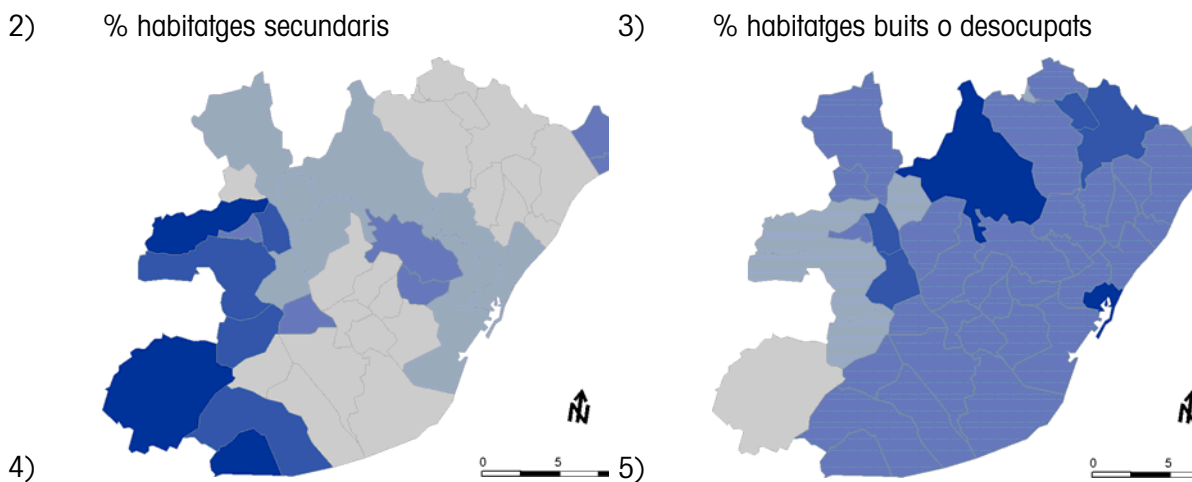
- Una vivienda familiar se considera secundaria cuando es utilizada solamente parte del año, de forma estacional, periódica o esporádica y no constituye residencia habitual de una o varias personas.
- Una vivienda familiar se considera desocupada o vacía cuando no es la residencia habitual de ninguna persona ni es utilizada de forma estacional, periódica o esporádica por nadie. Se trata de viviendas deshabitadas.» (INE, 2001)

Malgrat que les definicions deixen molt clar que una cosa és un habitatge secundari i una altra un habitatge desocupat, la bibliografia especialitzada insisteix en la dificultat, per part de l'agent censal, de discernir entre l'una i l'altra, de manera que sovint s'analitzen com un tot, i sota l'epígraf d'habitatges no principals.⁸ En l'àrea estudiada, aproximadament un de cada cinc habitatges ha estat considerat com a no principal; un terç del qual ha estat definit per a l'agent censal com a secundari i els dos terços restants com a desocupat. Evidentment, i per la peculiar estructura dels municipis PEM, aquestes xifres contrasten amb les del conjunt de Catalunya, on els no principals són més nombrosos —representen fins a un 30% del total—, i dintre d'aquests, els secundaris dominen sobre els desocupats.

La principal localització de l'habitatge secundari es dona en la zona més perifèrica, caracteritzada, o bé per l'important atractiu turístic que representa el litoral, o bé per tractar-se de municipis petits amb un entorn natural molt rellevant (vegeu la Figura 5 i l'Annex 4). Són els casos, per una banda, de Castelldefels, Gavà, Tiana i Montgat i, per l'altra, de Begues, Corbera de Llobregat, Cervelló, Santa Coloma de Cervelló, la Palma de Cervelló i Torrelles de Llobregat. En l'extrem contrari, hi trobem els municipis més poblats del voltant de Barcelona, on l'habitatge secundari se situa al voltant de l'1% del total. Un esment especial mereix la ciutat de Barcelona, amb un important nombre d'habitatges que han estat considerats com a secundaris: 57.719 habitatges han merescut l'adjectiu de secundari per part de l'agent censal, cosa que representa un significatiu 7,5% del total. Malgrat que es tracta d'una xifra important, se situa en valors similars als de les altres grans ciutats espanyoles, com són Madrid, València, Sevilla i Saragossa, amb valors respectius del 7,7%, 7,0%, 7,2% i 8,1%.

Per altra banda, i malgrat que la distribució de l'habitatge buit o desocupat no segueix una lògica territorial tan clara, sí que destaquen alguns municipis com ara Sant Cugat del Vallès, Montcada i Reixac o Ripollet, on un de cada cinc habitatges ha estat considerat com a buit. Pel que fa a Barcelona, la xifra de desocupats és també molt important —100.771, un 14,0% del total—, destacant el districte de Ciutat Vella, on un de cada quatre habitatges es troba desocupat. Un cop més, la proporció a Barcelona és relativament similar a la de les altres grans ciutats espanyoles.

Figura 5. Percentatge d'habitatges secundaris i buits o desocupats. Municipis PEM

Font: Elaboració pròpia a partir de dades INE.

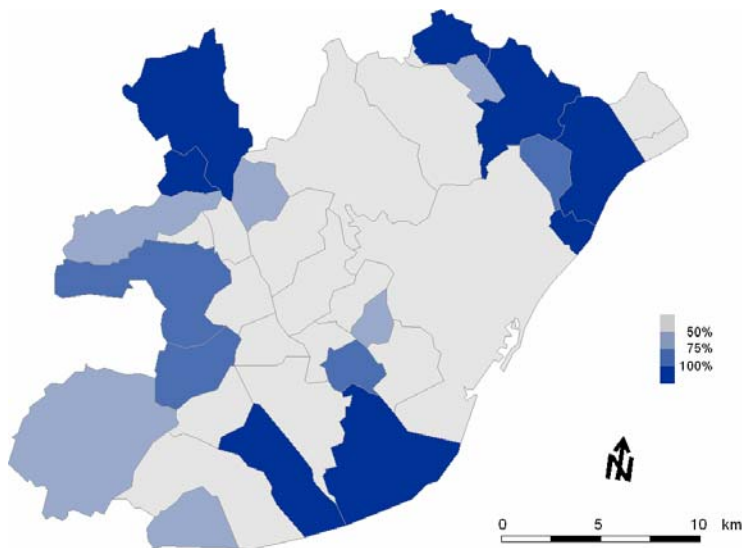
Saber a què responen aquests habitatges no principals és una tasca que només pot ser abordada molt parcialment. L'única possibilitat que ofereix el cens és contrastar aquestes dades —que corresponen al cens d'habitatges— amb la declaració de disponibilitat d'una segona residència formulada per les llars —que corresponen al cens de població. Malgrat que en la introducció ja s'ha fet esment de la dificultat de mesurar

⁸ Així ho reconeix el mateix INE, que en boca del subdirector general adjunt de Censos i Padrons afirma que «[...]a efectos prácticos, hay que tener en cuenta, no obstante, que en las viviendas no principales no siempre es posible disponer de un buen informador que aclare el tipo de vivienda no principal. Por eso, a nivel de cada vivienda concreta, la distinción entre vivienda principal y no principal es más fiable que la distinción entre vivienda secundaria y vivienda vacía» (Teijeiro, 2004).

els habitatges secundaris a partir del cens de població (llars que posseeixen més d'una residència secundària, llars que en comparteixen, residències secundàries ocupades per estrangers...), s'ha volgut contrastar, a partir de la construcció d'un *Índex de cobertura*, ambdues fonts. Aquest índex expressa la relació entre el nombre de llars de l'estat espanyol que afirmen disposar d'un segon habitatge a algun dels municipis PEM, i el nombre total de residències secundàries que ha estat assignat per l'agent censal.

La cobertura no és, ni de bon tros, massa bona, amb una dispersió municipal molt accentuada, que va des del 13% de Badia del Vallès, fins al 190% de Sant Adrià del Besòs (vegeu la Figura 6 i l'Annex 5).⁹ Cal remarcar que a Barcelona la cobertura és de les més baixes, al voltant del 32,5%.

Figura 6. Índex de cobertura: segones residències (cens de població) / habitatges secundaris (cens d'habitatges)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades INE.

Arribat aquest punt la pregunta esdevé obligatòria: com són, quines característiques tenen les llars que afirmen disposar d'un segon habitatge a algun dels 36 municipis? O, i en primer lloc, d'on provenen?

Cal destacar, en primer lloc, la importància numèrica dels habitatges secundaris que estan ocupats per residents al mateix municipi. Per exemple, del total de llars espanyoles que afirmen tenir un habitatge secundari en algun municipi PEM, en un nombre destacable de casos els ocupants resideixen al mateix municipi. El motiu cal buscar-lo en la mateixa tipologia de l'àrea estudiada, que no es caracteritza pel seu atractiu turístic.¹⁰ De fet, la lògica municipal és molt raonable: en els municipis menys turístics hi ha pocs habitatges secundaris, molts dels quals són ocupats per residents al mateix municipi; mentre que en els més turístics hi ha, en tots els sentits, un major nombre d'entrades. Aquest tipus de segon habitatge ja ha estat, de fet, tractat (apartat 3), cosa que també passa amb els que són ocupats per residents a PEM, els quals tenen les mateixes característiques que els residents a PEM que tenen un habitatge secundari a Catalunya (apartat 4).

Queda per tant veure qui són, o com són, els que tenen un segon habitatge a PEM i provenen de la resta de Catalunya o de la resta d'Espanya. Per la informació disponible només podrà ser tractat el primer grup. Tot i això, és molt previsible, des d'un punt de vista conceptual, que hi hagi moltes semblances entre els habitants PEM que tenen una segona residència fora de Catalunya i els residents espanyols que tenen un segon habitatge a PEM, çò és, un elevat grau de manteniment de vincles amb el passat, amb lligams familiars que comporten aquesta relació.

⁹ En un seguit de municipis, caracteritzats per una baixa presència d'habitatges secundaris, es donen cobertures superiors al 100%. Aquest resultat recolza dos dels arguments ja exposats: la dificultat de comparar ambdues fonts i la dificultat de separar els habitatges secundaris dels vacants.

¹⁰ Cal un incís en el cas de Barcelona. Tot i que en molts sentits es tracta d'un municipi que atrau molt turisme, estem parlant d'un turisme diferent, més eventual, molt diferent al turisme que s'instal·la en un habitatge secundari.

Així, només queda per veure com són els catalans que disposen d'un segon habitatge a PEM. En total hi ha 12.226 llars catalanes fora de PEM que diuen tenir un segon habitatge a algun dels 36 municipis de l'àrea estudiada. En aquestes llars hi viuen 28.297 persones. Tal i com fóra previsible, es tracta d'un fenomen de molt baixa incidència, en tant que només afecta un 1% de totes les llars de Catalunya.

Tot i aquesta baixa incidència, cal destacar quines són les comarques catalanes on és major. Es tracta precisament de comarques pirinenques poc poblades, com són el Pallars Sobirà, la Cerdanya, el Pallars Jussà, l'Alta Ribagorça i el Ripollès. En aquestes cinc comarques pirinenques, a les quals cal afegir el Baix Penedès, més d'un 3% de les llars enregistrades afirmen disposar d'un segon habitatge a algun municipi PEM; un percentatge molt elevat si es té en compte tant la forta distància amb l'entorn metropolità, com les característiques d'aquestes comarques.

Aquesta distribució territorial tan peculiar ja dona pistes importants de qui és aquest col·lectiu, i de quines han de ser les seves principals característiques. Es tracta, molt probablement, del que es coneix amb el nom d'empadronaments atípics, és a dir, aquells individus que, per diferents motius, no viuen a la residència on consten com a empadronats. Per la mateixa dificultat de determinar quina és la residència d'un individu en una societat cada dia més mòbil, no és un fenomen de fàcil mesura, del qual aquí només se n'observen algunes conseqüències.

Si aquesta hipòtesi és certa, no ens trobem davant de llars que disposen d'un segon habitatge a PEM, sinó tot el contrari. Es tractarà d'individus residents a algun municipi de PEM que disposen d'un segon habitatge a alguna d'aquestes comarques pirinenques, i que, pels motius que siguin, s'han empadronat en el seu habitatge secundari, afirmant que disposen d'un segon habitatge a PEM.¹¹

Els treballs que s'han fet sobre els empadronaments atípics (Ajenjo i Sabater, 2006) mostren que es caracteritzen per formar llars unipersonals (de fet, no formen llars unipersonals, sinó que és un únic individu de la unitat familiar el que s'empadrona), ser joves, amb estudis universitaris, i una posició econòmica relativament còmoda. Aquestes característiques es repeteixen en el nostre col·lectiu, ja que la incidència del fenomen és molt més important en individus joves, amb estudis universitaris, que es declaren empresaris amb assalariats o directius/gerents, o alts funcionaris o professionals o tècnics; i que viuen sols (a tall d'exemple, la incidència del fenomen entre els universitaris és el doble de gran que entre els que tenen estudis de batxillerat).

Per tant, hi ha indicis raonables per concloure que el nombre d'habitatges a PEM que tenen la funció d'un habitatge secundari d'algú que resideix fora de PEM són més aviat escadussers; i que el que estem observant és un fenomen diferent al de l'habitatge secundari (encara que íntimament relacionat).

14. Conclusions

La segona residència no és un fenomen que pugui ser estudiat en el seu conjunt, sinó que cal distingir, i tenir molt en compte, el lloc on es troba localitzada, ja que això en condiciona les característiques dels seus usuaris i les condicions d'ús. Així és molt diferent si un individu disposa d'un habitatge secundari al mateix municipi de residència, de si el té a 100 o 1.000 quilòmetres. L'ús que en farà, i el què significa aquest segon habitatge acaben sent coses molt diferents. Per aquest motiu aquí s'ha distingit entre els segons habitatges situats al mateix municipi de residència, d'aquells situats a Catalunya, d'aquells més allunyats, ja sia a la resta d'Espanya o a l'estranger.

Mentre que disposar d'un segon habitatge al mateix municipi no mostra uns trets rellevants gaire significatius, en l'extrem contrari, la disposició d'un segon habitatge molt allunyat, ja sia a la resta d'Espanya o a l'estranger, és fàcilment acotable a partir d'un únic tret característic: la migració. I és que en la gran majoria de llars que disposen d'un segon habitatge a Espanya, algun membre ha nascut a la mateixa

¹¹ Per a una descripció més acurada del fenomen dels empadronaments atípics vegeu Sabater i Ajenjo (2005).

província on es troba aquesta segona residència; un resultat que mostra els vincles existents entre el lloc de naixement i el lloc de residència.

Per la seva banda, els habitatges secundaris situats a Catalunya, però no al municipi de residència, són els més importants, tant numèricament, com, i sobretot, pel que representen. Són, en aquest sentit, aquells que expressen allò que col·loquialment s'entén per un habitatge secundari: un lloc d'oci on desplaçar-se en períodes vacacionals llargs, però també durant alguns caps de setmana. La incidència d'aquest segon habitatge té dos eixos principals i un de secundari; que són, respectivament, la categoria socioeconòmica, l'etapa del cicle de vida, i la densitat habitacional.

Finalment, i en relació a les persones que resideixen fora de l'àmbit PEM però hi disposen d'un segon habitatge, les seves característiques sociodemogràfiques ens fan pensar que, majoritàriament, es tracta del que es coneix com a empadronaments atípics.

15. Referències bibliogràfiques

AJENJO COSP, Marc; SABATER COLL, Albert (2006) «The long-term absent residents in Catalonia. Who are they? What are their common characteristics?». [Comunicació presentada al Congrés de Població Europeu; Liverpool, 21-24 de juny de 2006. Mimeo].

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (2001) *Censos de población y viviendas 2001. Proyecto. Mimeo*. [<http://www.ine.es/censo2001/index.html>. Consulta: 17 de febrer de 2005]

LÓPEZ COLÁS, Julián (2003) *La residencia secundaria en España: estudio territorial de su uso y tenencia. Mimeo* [Tesi doctoral llegida al Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona.. <http://www.tdcat.cesca.es>. Consulta: 2 de desembre de 2005]

MÓDENES CABRERIZO, Juan Antonio; LÓPEZ COLÁS, Julián (2005) *Expansión territorial de la residencia secundaria y ciudad compacta en España: ¿elementos de un mismo sistema?.* Mimeo. [Comunicació presentada al XXV Congrés Internacional de Població; Tours, 18-23 de juliol de 2005. Mimeo]

SABATER COLL, Albert; AJENJO COSP, Marc (2005) «Una aproximació als empadronaments atípics a Catalunya; còmput i distribució territorial d'un fenomen generalitzat». *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 46, p. 63-79.

TEIJEIRO ALFONSÍN, Eduardo (2004) «La aportación del "Censo de Viviendas 2001" al análisis de la problemática de la vivienda en España». *Revista Índice*, 4, p. 8-9. [<http://www.revistaindice.com/numero4>. Consulta: 4 de maig de 2006]

Annex 1. Disponibilitat d'una segona residència i nombre de dies que s'ocupa. Municipis PEM i districtes de Barcelona

	Disponibilitat d'una segona residència				Mitjana de dies d'utilització a l'any
	Llars Absoluts	Relatius	Persones Absoluts	Relatius	
Badalona	7.796	10,87%	24.300	11,81%	74,06
Barcelona	128.758	21,66%	365.761	24,32%	75,61
Ciutat Vella	3.871	10,66%	10.615	12,46%	74,72
Fixambra	26.262	25,30%	72.141	28,74%	75,77
Sants-Montjuïc	11.809	17,64%	32.878	19,72%	75,78
Les Corts	9.479	31,26%	28.382	35,16%	75,04
Sarrià-Sant Gervasi	18.427	36,93%	55.507	41,80%	74,19
Gràcia	10.893	22,64%	29.589	25,86%	74,92
Horta-Guinardó	12.980	20,19%	36.639	21,97%	73,76
Novi Barris	10.791	17,31%	30.464	18,78%	76,66
Sant Andreu	9.967	19,16%	28.429	20,90%	79,24
Sant Martí	14.279	17,76%	41.117	19,77%	76,53
Beques	144	9,34%	448	9,54%	91,63
Castellbisbal	324	10,52%	1.037	11,36%	59,79
Castelldefels	1.554	9,37%	4.774	10,28%	68,77
Cervelló	159	7,76%	552	8,90%	75,62
Corbera de Llobregat	290	8,83%	915	9,52%	62,60
Cornellà de Llobregat	4.596	15,91%	13.664	17,08%	76,77
Esplugues de Llobregat	3.168	20,34%	9.829	21,78%	72,92
Gavà	1.496	10,85%	4.697	11,80%	74,03
L'Hospitalet de	15.519	17,66%	45.577	19,07%	76,17
Molins de Rei	1.056	14,33%	3.242	15,71%	68,58
Montcada i Reixac	1.226	12,30%	3.759	13,29%	67,73
Montgat	227	7,46%	732	8,78%	62,48
Pallejà	315	11,03%	1.038	12,36%	65,41
El Papiol	107	9,29%	362	10,92%	63,05
El Prat de Llobregat	2.845	13,35%	8.646	13,99%	68,68
Ripollès	1.155	10,88%	3.630	12,01%	69,53
Sant Adrià de Besòs	1.279	11,50%	3.798	11,89%	74,99
Sant Andreu de la	721	9,34%	2.259	10,30%	68,37
Sant Boi de Llobregat	3.240	12,09%	10.054	12,77%	71,43
Sant Climent de	91	8,50%	324	10,32%	68,02
Sant Cugat del Vallès	3.540	17,87%	11.929	19,79%	59,76
Sant Feliu de Llobregat	2.210	15,81%	6.886	17,20%	67,43
Sant Joan Despí	1.524	15,22%	4.765	16,56%	71,01
Sant Just Desvern	1.003	21,52%	3.364	24,25%	63,80
Santa Coloma de	187	9,51%	540	9,72%	70,39
Santa Coloma de	5.431	13,77%	16.758	14,83%	75,40
Barberà del Vallès	1.175	13,25%	3.727	14,10%	67,19
Sant Vicenç dels Horts	715	8,75%	2.274	9,21%	72,70
Cerdanyola del Vallès	2.857	15,63%	8.914	16,71%	65,92
Tiana	271	13,86%	921	15,14%	63,72
Torrelles de Llobregat	102	7,94%	309	8,22%	68,90
Viladecans	2.047	10,57%	6.479	11,40%	70,94
Badia del Vallès	435	8,62%	1.294	8,79%	70,09
La Palma de Cervelló	97	10,25%	316	11,72%	65,04
Total	197.660	18,04%	577.874	19,68%	73,63

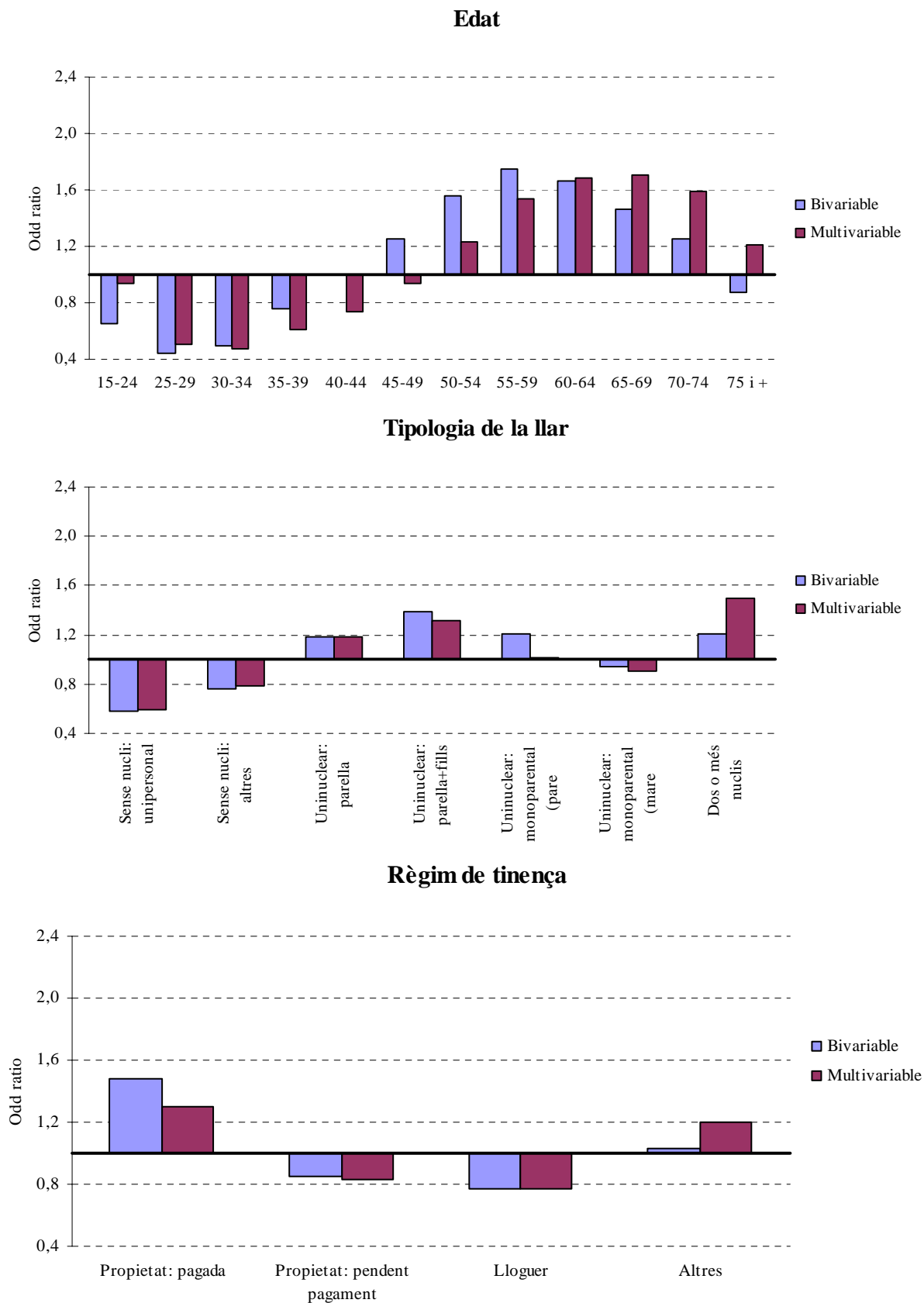
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Annex 2. Localització de la segona residència. Municipis PEM i districtes de Barcelona

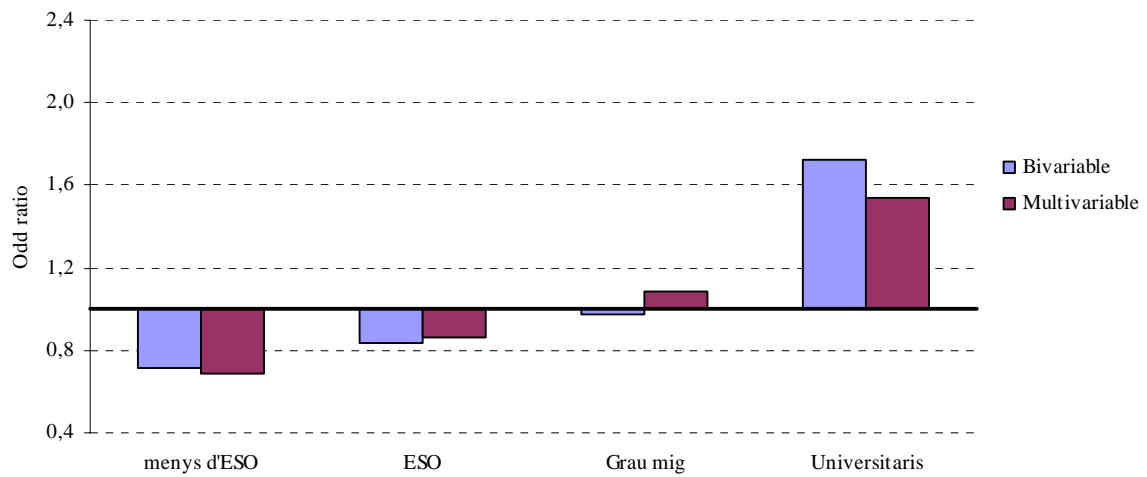
	Mateix municipi	Resta PEM	Resta Catalunya	Resta Espanya	Estranger
Badalona	3,99%	2,90%	65,46%	26,85%	0,81%
Barcelona	2,74%	5,16%	73,51%	17,50%	1,08%
<i>Ciutat Vella</i>	<i>5,45%</i>	<i>5,50%</i>	<i>60,58%</i>	<i>23,66%</i>	<i>4,80%</i>
<i>Fixambra</i>	<i>2,50%</i>	<i>6,96%</i>	<i>76,65%</i>	<i>12,79%</i>	<i>1,09%</i>
<i>Sants-Montjuïc</i>	<i>2,61%</i>	<i>7,90%</i>	<i>67,22%</i>	<i>21,11%</i>	<i>1,16%</i>
<i>Les Corts</i>	<i>1,88%</i>	<i>7,00%</i>	<i>76,77%</i>	<i>13,36%</i>	<i>0,99%</i>
<i>Sarrià-Sant Gervasi</i>	<i>2,38%</i>	<i>4,89%</i>	<i>82,13%</i>	<i>9,46%</i>	<i>1,13%</i>
<i>Gràcia</i>	<i>2,42%</i>	<i>5,46%</i>	<i>77,31%</i>	<i>13,78%</i>	<i>1,03%</i>
<i>Horta-Guinardó</i>	<i>3,25%</i>	<i>3,32%</i>	<i>69,62%</i>	<i>23,07%</i>	<i>0,73%</i>
<i>Nou Barris</i>	<i>3,18%</i>	<i>2,55%</i>	<i>65,94%</i>	<i>27,80%</i>	<i>0,53%</i>
<i>Sant Andreu</i>	<i>2,79%</i>	<i>2,79%</i>	<i>73,41%</i>	<i>20,18%</i>	<i>0,83%</i>
<i>Sant Martí</i>	<i>3,02%</i>	<i>3,63%</i>	<i>69,61%</i>	<i>22,78%</i>	<i>0,96%</i>
Begues	2,78%	30,56%	47,92%	16,67%	2,08%
Castellbisbal	4,01%	10,80%	60,19%	23,46%	1,54%
Castelldefels	8,17%	9,72%	40,41%	37,32%	4,38%
Cervelló	4,40%	13,21%	63,52%	16,98%	1,89%
Corbera de Llobregat	2,41%	24,48%	47,59%	23,10%	2,41%
Cornellà de Llobregat	2,57%	6,22%	62,92%	27,79%	0,50%
Esplugues de Llobregat	1,39%	7,26%	65,66%	25,13%	0,57%
Gavà	7,35%	10,29%	53,21%	28,28%	0,87%
L'Hospitalet de	2,07%	8,51%	60,55%	28,03%	0,83%
Molins de Rei	2,46%	5,87%	67,23%	23,30%	1,14%
Montcada i Reixac	3,26%	2,45%	63,78%	29,85%	0,65%
Montgat	1,76%	7,49%	59,47%	30,40%	0,88%
Pallejà	6,98%	6,03%	61,59%	23,49%	1,90%
El Papiol	6,54%	4,67%	57,01%	30,84%	0,93%
El Prat de Llobregat	3,34%	4,67%	52,79%	38,07%	1,12%
Ripollat	3,46%	3,12%	63,29%	29,26%	0,87%
Sant Adrià de Besòs	1,80%	3,91%	66,07%	27,44%	0,78%
Sant Andreu de la	5,13%	7,07%	55,48%	29,40%	2,91%
Sant Boi de Llobregat	4,97%	6,33%	55,46%	32,38%	0,86%
Sant Climent de	3,30%	7,69%	72,53%	15,38%	1,10%
Sant Cugat del Vallès	1,58%	3,02%	76,27%	16,67%	2,46%
Sant Feliu de Llobregat	2,67%	4,39%	61,27%	31,00%	0,68%
Sant Joan Despí	1,97%	5,64%	66,93%	24,48%	0,98%
Sant Just Desvern	1,40%	4,39%	75,77%	17,15%	1,30%
Santa Coloma de	4,81%	10,16%	60,96%	21,93%	2,14%
Santa Coloma de	3,74%	2,69%	58,68%	33,86%	1,03%
Barberà del Vallès	3,83%	1,53%	69,19%	25,45%	0,00%
Sant Vicenç dels Horts	7,83%	11,05%	47,97%	32,03%	1,12%
Cerdanyola del Vallès	2,42%	2,73%	66,99%	26,67%	1,19%
Tiana	1,48%	8,49%	70,85%	17,71%	1,48%
Torrelles de Llobregat	6,86%	27,45%	50,98%	9,80%	4,90%
Viladecans	4,64%	7,43%	49,78%	37,27%	0,88%
Badia del Vallès	1,61%	3,68%	56,32%	37,70%	0,69%
La Palma de Cervelló	0,00%	11,34%	71,13%	13,40%	4,12%
Total	2,89%	5,41%	69,34%	21,29%	1,07%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de Població i Habitatges de 2001.

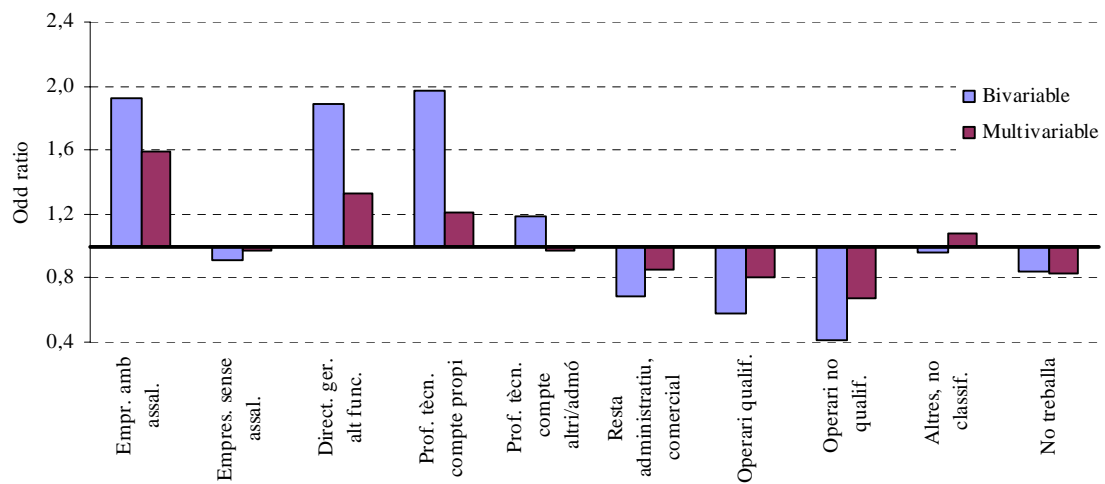
Annex 3. *Odds ratio* de les regressions logístiques per a la proporció de possessió d'una residència secundària a Catalunya. Incidència de cadascuna de les variables per separat (model bivariable) i del model conjunt amb totes les variables (model multivariable)

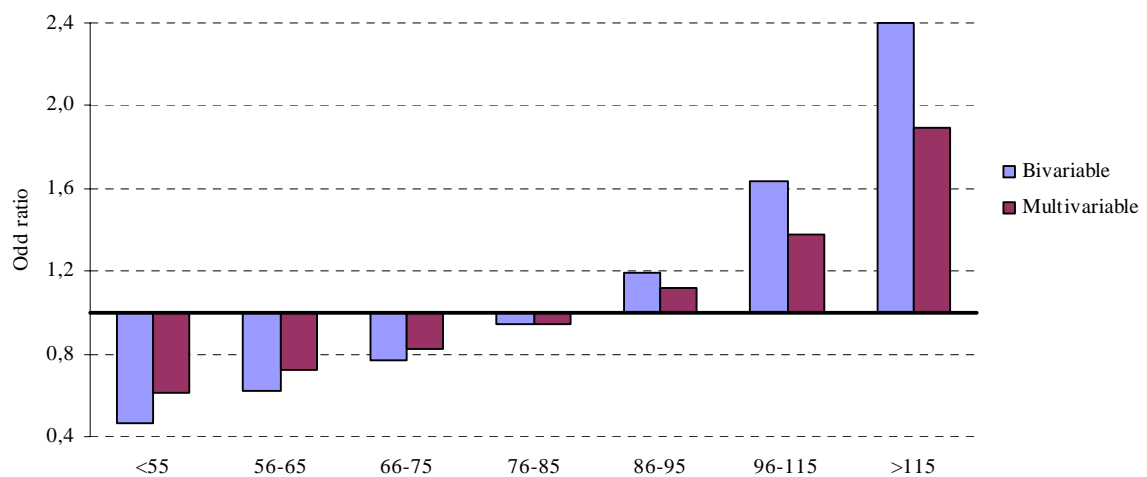
Nivell d'estudis

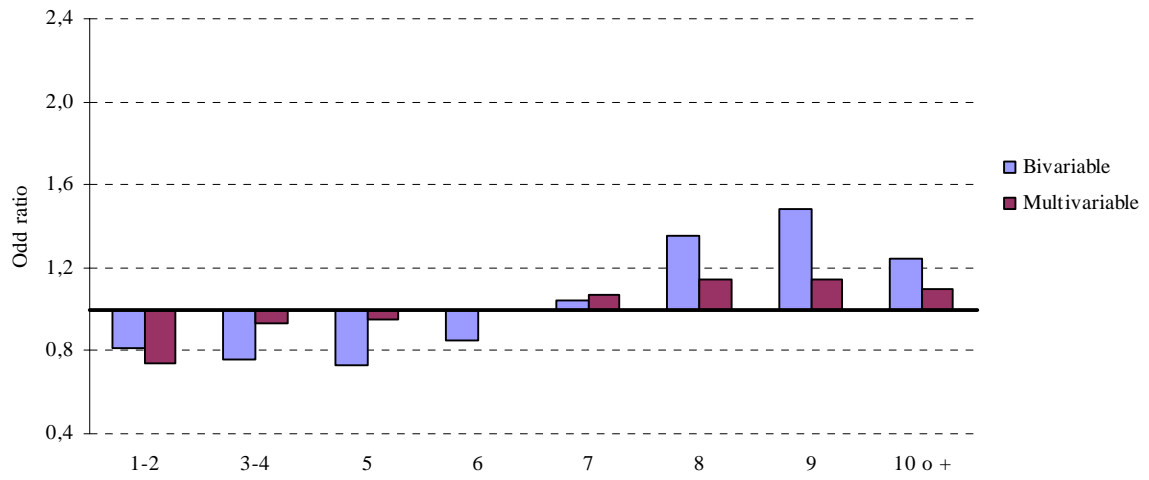
Categoria socioeconòmica

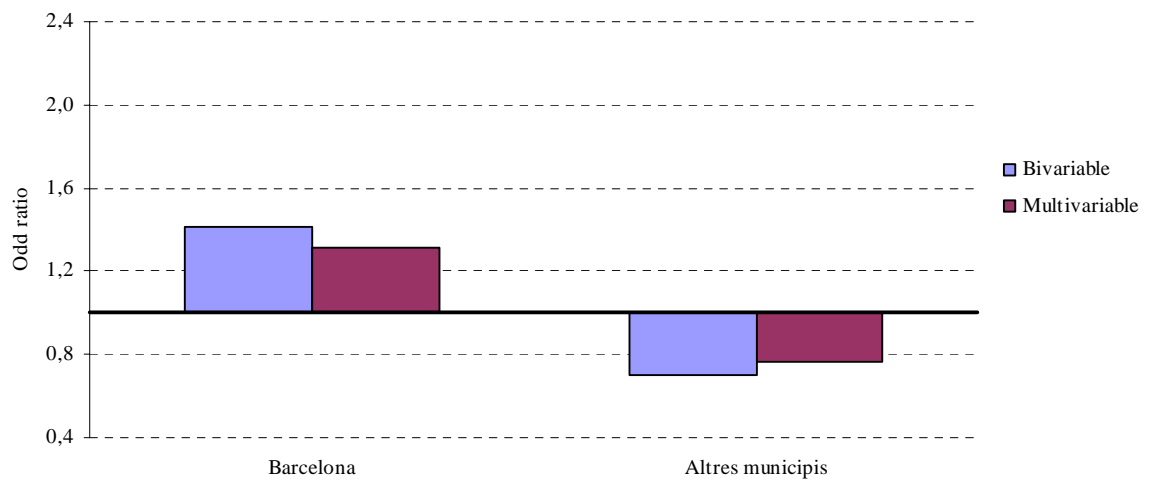
Superfície de l'habitatge

Nombre de plantes

Municipi de residència

Annex 4. Tipologia d'habitatges segons el cens d'habitatges. Municipis PEM i districtes de Barcelona

	Principals		Secundaris		Desocupats, altres		Total
	Absoluts	Relatius	Absoluts	Relatius	Absoluts	Relatius	
Badalona	71.744	85,42%	812	0,97%	11.434	13,61%	83.990
Barcelona	594.452	78,38%	57.719	7,61%	106.291	14,01%	758.462
<i>Ciutat Vella</i>	<i>36.322</i>	<i>68,51%</i>	<i>3.041</i>	<i>5,74%</i>	<i>13.651</i>	<i>25,75%</i>	<i>53.014</i>
<i>Fixample</i>	<i>103.809</i>	<i>76,92%</i>	<i>11.984</i>	<i>8,88%</i>	<i>19.161</i>	<i>14,20%</i>	<i>134.954</i>
<i>Sants-Montjuïc</i>	<i>66.933</i>	<i>80,54%</i>	<i>5.527</i>	<i>6,65%</i>	<i>10.649</i>	<i>12,81%</i>	<i>83.109</i>
<i>Les Corts</i>	<i>30.324</i>	<i>76,19%</i>	<i>5.338</i>	<i>13,41%</i>	<i>4.141</i>	<i>10,40%</i>	<i>39.803</i>
<i>Sarrià-Sant Gervasi</i>	<i>49.896</i>	<i>72,46%</i>	<i>10.277</i>	<i>14,93%</i>	<i>8.684</i>	<i>12,61%</i>	<i>68.857</i>
<i>Gràcia</i>	<i>48.114</i>	<i>75,89%</i>	<i>6.272</i>	<i>9,89%</i>	<i>9.017</i>	<i>14,22%</i>	<i>63.403</i>
<i>Horta-Guinardó</i>	<i>64.301</i>	<i>80,41%</i>	<i>4.875</i>	<i>6,10%</i>	<i>10.790</i>	<i>13,49%</i>	<i>79.966</i>
<i>Nou Barris</i>	<i>62.332</i>	<i>85,04%</i>	<i>2.225</i>	<i>3,04%</i>	<i>8.738</i>	<i>11,92%</i>	<i>73.295</i>
<i>Sant Andreu</i>	<i>52.008</i>	<i>82,49%</i>	<i>2.951</i>	<i>4,68%</i>	<i>8.088</i>	<i>12,83%</i>	<i>63.047</i>
<i>Sant Martí</i>	<i>80.413</i>	<i>81,21%</i>	<i>5.229</i>	<i>5,28%</i>	<i>13.372</i>	<i>13,51%</i>	<i>99.014</i>
Begues	1.541	68,95%	623	27,87%	71	3,18%	2.235
Castellbisbal	3.080	79,20%	370	9,51%	439	11,29%	3.889
Castelldefels	16.585	64,01%	5.648	21,80%	3.677	14,19%	25.910
Cervelló	2.050	75,95%	498	18,45%	151	5,59%	2.699
Corbera de Llobregat	3.285	62,91%	1.418	27,15%	519	9,94%	5.222
Cornellà de Llobregat	28.891	87,96%	440	1,34%	3.514	10,70%	32.845
Esplugues de	15.575	86,60%	503	2,80%	1.906	10,60%	17.984
Gavà	13.790	74,63%	2.833	15,33%	1.854	10,03%	18.477
L'Hospitalet de	87.872	82,30%	4.170	3,91%	14.722	13,79%	106.764
Molins de Rei	7.370	82,28%	670	7,48%	917	10,24%	8.957
Montcada i Reixac	9.967	79,17%	204	1,62%	2.419	19,21%	12.590
Montgat	3.044	73,33%	478	11,52%	629	15,15%	4.151
Pallejà	2.856	69,22%	641	15,54%	629	15,24%	4.126
El Papiol	1.152	83,72%	127	9,23%	97	7,05%	1.376
El Prat de Llobregat	21.315	88,71%	201	0,84%	2.511	10,45%	24.027
Ripollet	10.613	80,15%	255	1,93%	2.374	17,93%	13.242
Sant Adrià de Besòs	11.119	85,90%	60	0,46%	1.765	13,64%	12.944
Sant Andreu de la	7.718	84,92%	132	1,45%	1.239	13,63%	9.089
Sant Boi de Llobregat	26.809	84,96%	1.000	3,17%	3.745	11,87%	31.554
Sant Climent de	1.071	82,13%	64	4,91%	169	12,96%	1.304
Sant Cugat del Vallès	19.806	68,88%	2.792	9,71%	6.157	21,41%	28.755
Sant Feliu de	13.979	84,20%	514	3,10%	2.109	12,70%	16.602
Sant Joan Despí	10.012	83,40%	594	4,95%	1.399	11,65%	12.005
Sant Just Desvern	4.660	80,22%	279	4,80%	870	14,98%	5.809
Santa Coloma de	1.966	76,95%	299	11,70%	290	11,35%	2.555
Santa Coloma de	39.429	86,18%	734	1,60%	5.588	12,21%	45.751
Barberà del Vallès	8.868	87,72%	131	1,30%	1.110	10,98%	10.109
Sant Vicenç dels	8.174	75,40%	940	8,67%	1.727	15,93%	10.841
Cerdanyola del Vallès	18.278	81,66%	985	4,40%	3.121	13,94%	22.384
Tiana	1.955	78,23%	349	13,97%	195	7,80%	2.499
Torrelles de Llobregat	1.284	74,52%	312	18,11%	127	7,37%	1.723
Viladecans	19.366	85,91%	386	1,71%	2.790	12,38%	22.542
Badia del Vallès	5.045	86,77%	213	3,66%	556	9,56%	5.814
La Palma de Cervelló	946	72,77%	192	14,77%	162	12,46%	1.300
Total	1.095.6	79,94%	87.586	6,39%	187.273	13,66%	1.370.5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de Població i Habitatges de 2001.

Annex 5. Habitatges secundaris segons el cens de població, índex de cobertura i lloc de procedència. Municipis PEM

	Habitatges secundaris segons el cens de	Índex de cobertura (C.hab/C.pob de)	L'habitatge principal es troba situat al...			
			Mateix municipi	Resta PEM	Resta Catalunya	Resta Espanya
Badalona	1.009	124,26%	30,8%	15,8%	37,3%	16,2%
Barcelona	18.750	32,48%	18,8%	5,3%	49,1%	26,7%
Begues	360	57,78%	1,1%	93,3%	3,3%	2,2%
Castellbisbal	376	101,62%	3,5%	85,9%	10,4%	0,3%
Castelldefels	3.625	64,18%	3,5%	87,7%	5,2%	3,5%
Cervelló	420	84,34%	1,7%	92,4%	3,3%	2,6%
Corbera de Llobregat	951	67,07%	0,7%	93,4%	3,9%	2,0%
Cornellà de Llobregat	402	91,36%	29,4%	15,9%	39,6%	15,2%
Esplugues de Llobregat	259	51,49%	17,0%	27,8%	42,1%	13,1%
Gavà	1.027	36,25%	10,7%	74,9%	9,4%	5,0%
L'Hospitalet de Llobregat	1.365	32,73%	23,6%	14,5%	45,8%	16,1%
Molins de Rei	165	24,63%	15,8%	52,1%	24,8%	7,3%
Montcada i Reixac	239	117,16%	16,7%	57,3%	19,2%	6,7%
Montgat	129	26,99%	3,1%	65,1%	15,5%	16,3%
Pallejà	283	44,15%	7,8%	58,0%	4,6%	29,7%
El Papiol	68	53,54%	10,3%	67,6%	11,8%	10,3%
El Prat de Llobregat	302	150,25%	31,5%	10,9%	41,7%	15,9%
Ripollet	136	53,33%	29,4%	25,7%	27,9%	16,9%
Sant Adrià de Besòs	114	190,00%	20,2%	21,9%	36,8%	21,1%
San Andreu de la Barca	226	171,21%	16,4%	53,5%	20,8%	9,3%
Sant Boi de Llobregat	424	42,40%	38,0%	28,5%	20,0%	13,4%
Sant Climent de	29	45,31%	10,3%	89,7%	0,0%	0,0%
Sant Cugat del Vallès	1.286	46,06%	4,4%	76,5%	14,7%	4,4%
Sant Feliu de Llobregat	179	34,82%	33,0%	16,2%	40,8%	10,1%
Sant Joan Despí	160	26,94%	18,8%	24,4%	46,9%	10,0%
Sant Just Desvern	111	39,78%	12,6%	47,7%	31,5%	8,1%
Santa Coloma de	135	45,15%	6,7%	81,5%	11,9%	0,0%
Santa Coloma de	563	76,70%	36,1%	16,5%	32,5%	14,9%
Barberà del Vallès	132	100,76%	34,1%	29,5%	31,1%	5,3%
Sant Vicenç dels Horts	401	42,66%	14,0%	80,0%	3,5%	2,5%
Cerdanyola del Vallès	395	40,10%	17,5%	41,0%	34,7%	6,8%
Tiana	138	39,54%	2,9%	86,2%	10,1%	0,7%
Torrelles de Llobregat	265	84,94%	2,6%	93,2%	3,0%	1,1%
Viladecans	431	111,66%	22,0%	49,2%	19,5%	9,3%
Badia del Vallès	28	13,15%	25,0%	7,1%	57,1%	10,7%
La Palma de Cervelló	39	20,31%	0,0%	92,3%	5,1%	2,6%
Total	34.922	39,87%	16,3%	30,6%	35,0%	18,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de Població i Habitatges de 2001.